

STANOVISKO VLÁDY

**k návrhu poslanců Andreje Babiše, Karla Raise, Lukáše Bartoně, Františka Váchy, Heleny Langšádlové, Vlastimila Válka, Jana Jakoba, Marcely Melkové, Zdeňka Podala, Petra Gazdika, Dominika Feriho a Ondřeje Babky na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
(sněmovní tisk č. 1165)**

Vláda na své schůzi dne 15. března 2021 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k němu **neutrální stanovisko**, přičemž zároveň upozorňuje na některé níže uvedené skutečnosti, které považuje za vhodné zohlednit v následném legislativním procesu:

1. Z formulace navrženého ustanovení § 71 odst. 2 školského zákona není zřejmé, zda navrhovatel zamýšlel, aby se ve druhém pololetí vyučovaly pouze předměty, ze kterých žák maturuje, tedy předměty, které uvedl v přihlášce k maturitní zkoušce, nebo zda bude mít žák možnost vzdělávat se i v jiných předmětech. Pokud by navrhované pravidlo směřovalo k tomu, že se žáci budou vzdělávat pouze v maturitních předmětech, neměli by možnost účastnit se výuky v jiných předmětech, přestože by například chtěli prohloubit své vědomosti v oblastech, které jsou pro ně důležité z hlediska jejich plánovaného studia na vysoké škole či jejich vlastního zájmu. V současné době se žáci v posledním ročníku věnují i přípravě na přijímací zkoušky na vysoké školy, kde často skládají zkoušky i z předmětů, ze kterých nematurují.
2. Je nutné zvážit, zda je vhodné vztahovat návrh pouze na žáky posledních ročníků maturitních oborů a nikoliv také na žáky oborů ukončovaných v posledním ročníku závěrečnou zkouškou.
3. V navrhovaném bodě 2 by bylo vhodné zpřesnit v ustanovení § 71 odst. 2 větu poslední tak, aby bylo zřejmé, že se tam uvedené pravidlo má vztahovat pouze k organizaci vzdělávání ve druhém pololetí, a současně stanovit pro rozhodování ředitele školy o konkrétní podobě vzdělávání ve druhém pololetí alespoň nějaké mantinely (např. ve vztahu k časovému rozsahu vzdělávání nebo k jeho formě).

4. Navržené přechodné ustanovení nezohledňuje nutnost připravit se na související změny. Bude totiž nezbytné upravit rámcové vzdělávací programy všech dotčených oborů, následně budou muset školy upravit své školní vzdělávací programy a teprve v návaznosti na to dojde k úpravě organizace vzdělávání v posledním ročníku včetně úpravy úvazků učitelů, kdy lze očekávat vyšší potřebu práce učitelů vyučujících tradičně maturitní obory a naopak snížení potřeby počtu hodin vyučujících, kteří tyto předměty nevyučují. Z časového hlediska je také nutné zvážit to, že u větších zásahů do vzdělávání se uplatňuje princip, že změny v obsahu, struktuře a organizaci vzdělávání probíhají od prvního ročníku vzdělávání, aby podmínky průběhu vzdělávání byly žákům známy od začátku jejich studia.
5. Z hlediska systematiky školského zákona vláda upozorňuje na skutečnost, že stávající ustanovení § 71 upravuje zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu. Pravidlo upravené v navrhovaném ustanovení § 71 odst. 2 věty druhé, tedy že vzdělávání ve druhém pololetí je zaměřeno na přípravu na maturitní zkoušku, je duplicitní ve vztahu k bodu 1 návrhu novely, tedy k navrhovanému doplnění ustanovení § 4 školského zákona.
6. Předložený návrh zákona má rovněž terminologické a legislativně-technické nedostatky. V bodě 2 návrhu zákona se uvádí pojem „poslední rok“, zatímco ve smyslu školského zákona by bylo třeba hovořit o posledním „ročníku“ či „školním roce“. V této souvislosti vláda ve vztahu k navrhovanému členění posledního ročníku středního vzdělávání upozorňuje, že podle ustanovení § 24 odst. 1 školského zákona sice končí školní rok 31. srpna, avšak skládá se z období školního vyučování a z období školních prázdnin a členění na pololetí se týká pouze období školního vyučování. Druhé pololetí tedy standardně končí 30. června, jak uvádí také vyhláška č. 16/2005 Sb., o organizaci školního roku, ve znění pozdějších předpisů. Co se legislativně-technických nedostatků týká, je návrh např. nadbytečně členěn na části, jednotlivé novelizační body neodpovídají všeobecně uznávaným legislativním pravidlům, je užívána nezavedená legislativní zkratka „Ministerstvo školství“ a navržený normativní text vykazuje i gramatické nedostatky v interpunkci.